

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 1 maart 2023
Datum GS-besluit : 28 maart 2023

Vragen nr. 15

Vragen van **mw. ing. J.F.L. Kaamer van Hoegee, mw. drs. M.A-H. van Meerten-Kok en dhr. B.G.P. de Wit** (VVD) over Bouw hyperscale datacenter Microsoft in Middenmeer.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 1 maart 2023 door de leden van Provinciale Staten, **mw. ing. J.F.L. Kaamer van Hoegee, mw. drs. M.A-H. van Meerten-Kok en dhr. B.G.P. de Wit** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Berichtgeving in het NHD en NRC van 28-2-2023 over de bouw van hyperscale datacenters in Middenmeer heeft de aandacht van de VVD-fractie gekregen. Het krantenartikel schrijft over de bouw van datacenters, zonder dat de vereiste vergunningen (waaronder voor stikstof/natuurbeschermingswet) hiervoor afgegeven zijn. Ook wekt het artikel de indruk dat Microsoft voordringt op het stroomnet. Dit leidt tot vragen en onbegrip bij inwoners en ondernemers lokaal. De VVD Noord-Holland wil graag opheldering over de kwestie en heeft daarom de volgende vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

Het verloop van het vergunningverleningsproces

Op 5 januari 2021 heeft de gemeente Hollands Kroon een vergunning verleend aan Microsoft voor het bouwen van het datacenter in Middenmeer. Vervolgens zijn we op 2 maart 2021 op basis van nieuwe inzichten tot het standpunt gekomen dat er ook een vergunningsplicht geldt voor het onderdeel milieu/ingebruikname en dat ons college het bevoegd gezag is. Microsoft heeft daarop bij ons college een complete, nieuwe aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. Vooruitlopend op het verlenen van de definitieve vergunning heeft de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), namens ons, op 15 september 2021 en 17 februari 2022 gedoogbeslissingen genomen. Op basis hiervan is Microsoft op 11 april 2022 op eigen risico gestart met een aantal feitelijke bouwwerkzaamheden. Op 8 juli 2022 is het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning gepubliceerd. Op dit ontwerpbesluit zijn zienswijzen ingebracht. Deze zienswijzen worden beoordeeld en verwerkt in de definitieve vergunning. De publicatie van de definitieve vergunning is vertraagd door de uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022, die oordeelde dat de bouwvrijstelling buiten toepassing moet worden gelaten. Hierdoor moet Microsoft (en andere bedrijven) rekening houden met de stikstoeffecten afkomstig van de gehele aanleg- en bouwfase. Microsoft heeft deze informatie aangeleverd en dit wordt beoordeeld door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

De recente berichtgeving

De berichtgeving in het NRC en in het bijzonder het Noordhollands Dagblad is onjuist en op zijn minst onzorgvuldig. Zo ligt het proces van de vergunningverlening niet stil, maar is Microsoft

de gelegenheid gegeven om aanvullende informatie aan te leveren. Ook is het onjuist dat het Microsoft niet lukt om de gegevens over stikstofuitstoot aan te leveren, deze informatie is wel geleverd. Maar zeker de kop van het Noordhollands Dagblad dat Microsoft al een jaar 'illegaal' bouwt, is onjuist. De wettelijke basis voor de bouw van het datacenter ligt in de twee gedoogbeslissingen die we hebben genomen. Op basis daarvan kan Microsoft vooruitlopend op het verlenen van de omgevingsvergunning voor eigen risico starten met de bouwwerkzaamheden.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is het college bekend met de genoemde publicaties in het NHD en NRC, of bent u bereid hier kennis van te nemen?

Antwoord 1:

Ja, we zijn bekend met de publicaties.

Vraag 2

Kunt u de volgende in het artikel genoemde zaken bevestigen dan wel nuanceren of ontkrachten inclusief toelichting/motivatie:

- a. Klopt het dat in deze casus een bouwvergunning en stikstofvergunning vereist zijn, en geen andere relevante vergunningen?
- b. Klopt het dat de vergunningverlening stilligt, omdat de stikstofvergunning voor de bouwfase niet verleend kan worden? Of spelen nog andere aspecten voor de vergunningverlening?
- c. Klopt het dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied de behandelde OD is? Waarom is dat niet de OD NHN (die doorgaans aanvragen voor wnb-vergunningen behandelt)?
- d. Klopt het dat Microsoft een voorrangspositie heeft gekregen voor capaciteit op het regionale stroomnet? Hoe wordt bepaald welke aanvraag wel of niet wordt toegekend? Welke rol heeft Liander hierin, en welke de provincie?

Antwoord 2:

- a. Nee, er is een omgevingsvergunning noodzakelijk voor de activiteiten 'oprichten en in werking hebben van een inrichting' ('milieu'), 'bouwen van een bouwwerk' ('bouw') en 'het gebruik in strijd met het bestemmingsplan' ('ro'). Daarnaast is een vergunning nodig ingevolge de Waterwet. Deze procedure loopt parallel met de procedure om de omgevingsvergunning. De beide ontwerpbeschikkingen hebben in 2022 ter inzage gelegen. Of een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming vereist is, zal blijken uit de beoordeling van het recent ingediende Rapport Stikstofdepositie van Microsoft.
- b. Nee, het vergunningverleningsproces ligt niet stil. De veranderende jurisprudentie rondom de aanpak van stikstof zorgt ervoor dat de beoordeling van deze aanvraag – en soortgelijke aanvragen – langer duurt dan gebruikelijk.
De publicatie van de definitieve vergunning is vertraagd door de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 november 2022. De Afdeling oordeelde dat de bouwvrijstelling stikstof niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht en daarom niet mag worden gebruikt voor bouwprojecten. Hierdoor moeten bedrijven, waaronder Microsoft, rekening houden met de stikstofeffecten afkomstig van de gehele aanleg- en bouwfase. Microsoft heeft de benodigde stikstofberekeningen ingediend. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) beoordeelt deze berekeningen nu.

- c. Bij dit dossier zijn volgens mandaat twee omgevingsdiensten betrokken: de OD NZKG voor bouw en milieu en de OD NHN voor natuur/stikstof. Hierbij zorgt de OD NHN voor de natuurparagraaf die door de OD NZKG wordt opgenomen in de omgevingsvergunning van Microsoft.
- d. Nee dat klopt niet. Microsoft sluit direct aan op het hoogspanningsnet van TenneT die volgens huidige wet- en regelgeving handelt op basis van het '*first come, first served*'-principe (non-discriminatiebeginsel).

Vraag 3:

In de navolgende vragen gaan wij ervan uit dat het krantenartikel een correcte weergave is van de relevante ontwikkelingen.

Welke stikstofuitstoot vindt plaats tijdens de bouwfase voor de betreffende datacenters? Ziet de relevante stikstofuitstoot alleen toe op de bouwfase, of ook op de gebruiksfase? Op welke stikstofgevoelige N2000-gebieden en habitats heeft het project effect?

Antwoord 3:

Stikstof komt onder meer vrij bij verbranding van fossiele brandstoffen bij transportverkeer. Daarom leidt vrijwel elk project in zowel aanleg- als gebruiksfase tot stikstofemissies. De beoordeling van de gebruiksfase is eerder verwerkt in de ontwerpbesluit van 8 juli 2022. Deze informatie over de stikstofuitstoot tijdens de aanleg-/bouwfase wordt nu beoordeeld door de OD NHN en wordt bij publicatie van de definitieve omgevingsvergunning openbaar.

De dichtstbijzijnde kwetsbare habitattypen bevinden zich op circa 23 kilometer afstand van de projectlocatie. Dit betreffen de volgende Natura 2000-gebieden: Schoorlse Duinen, Duinen Den Helder-Callantsoog, Zwanenwater en Pettermerduinen en Noordhollands Duinreservaat.

Vraag 4:

Waarom kan de stikstofvergunning voor de bouwfase niet vergund worden? Welke invloed heeft dat op de tijdslijnen van het vergunningentraject?

Antwoord 4:

Op basis van de nu voorliggende gegevens, is er geen indicatie dat de vergunning niet kan worden verleend. Zie ook antwoord bij vraag 2b.

Vraag 5:

Welke opties worden momenteel in dit specifieke geval onderzocht ter compensatie van de stikstofuitstoot tijdens de bouwfase? Hoe verhouden deze opties zich tot het algehele beleid (ADC-toets, intern/extern salderen)? Kunt u motiveren waarom in dit geval wel of geen sprake is van andere 'stikstofregels' (zie krantenartikel waarin gesproken wordt over voorkeursbehandeling)?

Antwoord 5:

Microsoft krijgt van de provincie of de omgevingsdiensten geen voorkeursbehandeling. Er gelden geen andere (stikstof)regels voor Microsoft. De aanvraag wordt beoordeeld binnen de geldende wet- en regelgeving en beleidskaders.

De OD NHN is nog bezig met de beoordeling van de stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase van het project. Die beoordeling moet worden afgewacht.

Vraag 6:

In de navolgende vragen gaan wij ervan uit dat er geen stikstofvergunning kan komen op korte termijn.

Welk risico loopt Microsoft door zonder de vereiste vergunning te bouwen? Wie moet dan handhaven en op welke gronden?

Antwoord 6:

Op basis van de nu voorliggende gegevens, is er geen indicatie dat de vergunning niet kan worden verleend. Microsoft heeft een start gemaakt met de bouwwerkzaamheden, nadat zij ons hebben verzocht dit te gedogen én de OD NZKG namens ons college hiervoor twee gedoogbeslissingen hebben genomen. We gedogen alleen als er concreet zicht is op legalisatie (in dit geval het verlenen van de omgevingsvergunning). Door te starten met de bouwwerkzaamheden vooruitlopend op de omgevingsvergunning neemt Microsoft het risico op stillegging van de bouw of het niet in gebruik kunnen nemen van het gebouwde. De OD NZKG (bouw/milieu) en de OD NHN (natuur/stikstof) zien hier namens ons college op toe en zullen – indien noodzakelijk – handhavend optreden.

Vraag 7:

Hebben ons college, onze ambtenaren of de omgevingsdienst expliciet contact gehad met Microsoft over bovengenoemde risico's, en wat was de aard van dat contact?

Antwoord 7:

Ons college en de ambtenaren van de provincie hebben periodiek contact met Microsoft (en de gemeente Hollands Kroon) vanuit de portefeuilles Economie, Milieu en Mobiliteit. Deze gesprekken gaan over het proces en niet over de inhoud en toetsing. In het kader van de vergunningverlening en toezicht is er geregeld contact tussen de omgevingsdiensten en Microsoft. In de contacten tijdens het proces rondom de gedoogbeslissingen en in de gedoogbeslissingen zelf is Microsoft erop gewezen dat bouwen vooruitlopend op de vereiste omgevingsvergunning voor eigen rekening en risico van Microsoft komt.

Vraag 8:

Hoe verlopen de processen om in het betreffende gebied waarin bovengenoemde ontwikkeling zich bevindt, in casu de Kop van Noord-Holland nabij Westfriesland, tot vermindering van stikstofuitstoot en verbetering van stikstofgevoelige N2000-habitats te komen ten einde stikstofruimte te creëren voor economische activiteiten (zoals maar niet uitsluitend bouwactiviteiten, infrastructuurprojecten en woningbouw)?

Antwoord 8:

De processen tot vermindering van stikstofuitstoot en verbetering van de natuur zijn belegd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Wettelijk is vastgelegd dat de provincie uiterlijk 1 juli 2023 een eerste versie klaar moeten hebben.

Vraag 9:

In navolgende vragen gaan wij ervan uit dat geen stikstofvergunning nodig zou zijn.

Als geen stikstofvergunning nodig is voor de bouwactiviteiten, wat betekent dat dan voor andere bedrijven in de omgeving van Middenmeer? Zijn voor hun bouwactiviteiten ook geen stikstofvergunningen nodig? En zouden nabij gelegen PAS-melders dan gelegaliseerd kunnen worden?

Antwoord 9:

Elk beoogd project, of dit nou om boeren in de omgeving, of om Microsoft gaat, wordt getoetst aan dezelfde wet- en regelgeving. Ieder bedrijf moet aantonen dat het voldoet aan de beoordeling van de stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase en ingebruikname van een project.